

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Pavla Farkaša v trestnej veci proti obvinenému **Ing. M. R. a spol.**, pre spolupáchateľstvo zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 20 Tr. zák., § 261 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 11. februára 2009 v Bratislave sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v Bratislave proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, z 28. januára 2009, sp. zn. BB-Tp 47/08, a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. napadnuté uznesenie **s a z r u š u j e**.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obvinených **Ing. M. R. a Z. R. o prepustenie z väzby s a z a m i e t a a obvinení sa ponechávajú vo väzbe** z dôvodu § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.

O d ô v o d n e n i e :

Sudca pre prípravné konanie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, uznesením z 28. januára 2009, sp. zn. BB-Tp 47/08, o žiadostiach obvinených Ing. M. R. a Z. R. o prepustenie z väzby rozhodol podľa § 79 ods. 3 Tr. por. tak, že oboch prepustil na slobodu.

V predmetnej trestnej veci sú obvinení Ing. M. R. a obvinená Z. R. trestne stíhaní za spolupáchateľstvo podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 k trestnému činu subvenčného podvodu podľa § 250b ods. 1, ods. 4 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a za spolupáchateľstvo podľa § 20 Trestného zákona k zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Trestného zákona a za spolupáchateľstvo podľa § 20 Trestného zákona k zločinu poškodzovania finančných

záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, pričom obvinená Z. R. je stíhaná aj za samostatné skutky za zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Trestného zákona za zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona.

Vyšetrovateľ Prezídia policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii Stred dňa 14. novembra 2008 vzniesol obvinenie podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku Ing. M. R. a Z. R. za spolupáchateľstvo podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 k trestnému činu subvenčného podvodu podľa § 250b ods. 1, ods. 4 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, za spolupáchateľstvo podľa § 20 Trestného zákona k zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Trestného zákona a za spolupáchateľstvo podľa § 20 Trestného zákona k zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

obaja ako spoločníci firmy A., s. r. o., K. č. X., M., IČO: X., prevádzka so sídlom Penzión „B.“, J. J., si šesťkrát podali neoprávnene žiadosť na Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v M. na priznanie nenávratných finančných príspevkov na podporu zamestnanosti v zmysle zákona o službách zamestnanosti č. 5/2004 Z. z., o čom podpísali s ÚPSVaR dohody, a to

1/ na základe ich žiadosti zo dňa 28. apríla 2003, ev. č. X., bola uzatvorená dohoda č. X. zo dňa 22. mája 2003 v zmysle ustanovenia § 107 zákona NR SR č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení neskorších predpisov na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska pre občanov so zdravotným postihnutím, a to na 5 občanov v prevádzke so sídlom Penzión „B.“, J. J., na základe uvedeného im bol po odsúhlasení dňa 26. mája 2003 vyplatený finančný príspevok na zriadenie a prevádzku chráneného pracoviska v celkovej výške 800 000 Sk zo zdrojov Fondu zamestnanosti,

2/ na základe žiadosti zo dňa 3. apríla 2006, ev. č. X., bola uzatvorená dohoda č. X. zo dňa 29. mája 2006 o poskytnutí nenávratného finančného príspevku formou jednorazovej paušálnej platby na podporu vytvárania pracovných miest v chránenej dielni a na chránené pracovisko v rámci projektu „Podpora vytvárania nových pracovných miest formou nenávratných paušálnych príspevkov“ uzatvorená podľa ust. § 54

ods. 2 písm. a/ zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa ust. § 51 Občianskeho zákonníka v platnom znení, na základe, ktorej mali vytvoriť 7 pracovných miest pre občanov so ZPS podľa § 9 ods. 1 písm. a/ v prevádzke so sídlom Penzión „B.“, J. X., X., na základe uvedeného im bol po odsúhlasení dňa 1. júna 2006 vyplatený finančný príspevok na podporu vytvárania pracovných miest u mikro alebo malých zamestnávateľov vo forme nenávratného paušálneho príspevku v celkovej výške 1 567 237 Sk zo zdrojov štátneho rozpočtu,

3/ na základe žiadosti zo dňa 30. marca 2006, ev. č. X., bol v zmysle oznámenia č. X. zo dňa 23. júna 2006 poskytnutý príspevok zamestnávateľovi na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne a chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov (ďalej len „príspevku“) podľa § 60 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na celkový počet 5 zamestnancov, občanov so zdravotným postihnutím za rok 2005, na základe čoho im bol vyplatený finančný príspevok po odsúhlasení dňa 18. júla 2006 v celkovej výške 217 124 Sk z toho zo zdrojov 75 % Európskeho sociálneho fondu suma 162 843 Sk a 25 % zo štátneho rozpočtu SR suma 54 281 Sk,

4/ na základe žiadosti zo dňa 28. marca 2007, ev. č. X., bol v zmysle oznámenia č. X. zo dňa 3. júla 2007 poskytnutý príspevok zamestnávateľovi na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne a chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov podľa § 60 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na celkový počet 5 zamestnancov, občanov so zdravotným postihnutím za rok 2006, na základe uvedeného im bol po odsúhlasení dňa 16. augusta 2007 vyplatený finančný príspevok v celkovej výške 242 254 Sk z toho zo zdrojov 75 % Európskeho sociálneho fondu suma 181 690,50 Sk a 25 % zo štátneho rozpočtu SR suma 60 563,50 Sk,

5/ na základe ich žiadosti zo dňa 26. marca 2008, ev. č. X., bol v zmysle oznámenia č. X. zo dňa 23. júla 2008 poskytnutý príspevok zamestnávateľovi na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne a chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov podľa § 60 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na celkový počet 7 zamestnancov, občanov so zdravotným postihnutím za rok 2007, na základe uvedeného im

bol po odsúhlasení dňa 31. júla 2008 poskytnutý príspevok v celkovej výške 476 128 Sk z toho zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu 85 % v sume 404 708,80 Sk a 15 % zo štátneho rozpočtu SR v sume 71 419,20 Sk,

6/ na základe ich žiadosti zo dňa 31. júla 2008, ev. č. X., bol v zmysle oznámenia č. X. zo dňa 2. septembra 2008 poskytnutý príspevok zamestnávateľovi na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne a chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov podľa § 60 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na celkový počet 7 zamestnancov, občanov so zdravotným postihnutím za apríl, máj a jún roku 2008, na základe uvedeného bol subjektu po odsúhlasení dňa 12. septembra 2008 poskytnutý príspevok v celkovej výške 85 673 Sk z toho zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu 85 % v sume 72 822,05 Sk a 15 % zo štátneho rozpočtu v sume 12 850,95 Sk,

pričom zamestnancov v skutočnosti nikdy nechceli zamestnať ani nezamestnávali, neoprávnene dokladovali evidenciu o zamestnaní týchto osôb, neodvádzali im výplatu v plnej výške a tieto sumy použili na iné účely ako sa zmluvne zaviazali, čím bola spôsobená škoda na vyplatených finančných príspevkoch v celkovej výške 3 388 416 Sk, pričom táto pozostáva z financií štátneho rozpočtu Slovenskej republiky v objeme 2 566 351,65 Sk a finančných prostriedkov Európskych spoločenstiev v objeme 822 064,35 Sk.

Okrem toho vyšetrovateľ dňa 18. novembra 2008 rozšíril obvinenie Z. R. za zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Trestného zákona a za zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

ako majiteľka firmy Z. R. R., Š. X., M., IČO: X., si trikrát podala neoprávnene žiadosť na Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v M. na priznanie nenávratných finančných príspevkov na podporu zamestnanosti v zmysle zákona o službách zamestnanosti č. 5/2004 Z. z., o čom podpísala s ÚPSVaR dohodu, a to

1/ na základe jej žiadosti zo dňa 3. apríla 2006, ev. č. X., bola uzatvorená dohoda č. X. zo dňa 26. mája 2006 o poskytnutí nenávratného finančného príspevku formou jednorazovej paušálnej platby na podporu vytvárania pracovných miest v chránenej dielni a na chránené pracovisko v rámci projektu „Podpora vytvárania nových pracovných miest formou

nenávratných paušálnych príspevkov“ uzatvorená podľa ust. § 54 ods. 2 písm. a/ zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa ust. § 51 Občianskeho zákonníka v platnom znení, na základe, ktorej mala vytvoriť 4 pracovné miesta pre občanov so zdravotným postihnutím v prevádzke so sídlom Š. X., X., na základe ktorej jej bol odsúhlasený dňa 31. mája 2006 a následne vyplatený finančný príspevok na podporu vytvárania pracovných miest u mikro alebo malých zamestnávateľov vo forme nenávratného paušálneho príspevku v celkovej výške 895 564 Sk zo zdrojov štátneho rozpočtu SR,

2/ na základe jej žiadosti zo dňa 26. marca 2008, ev. č. X., jej bol v zmysle oznámenia č. X. zo dňa 28. júla 2008 poskytnutý príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne a chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov (ďalej len „príspevku“) podľa § 60 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na celkový počet 4 zamestnancov, občanov so zdravotným postihnutím za rok 2007, na základe uvedeného jej bol odsúhlasený dňa 15. augusta 2008 a následne vyplatený v celkovej výške 306 684 Sk z toho zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu 85 % v sume 260 681,40 Sk a 15 % zo štátneho rozpočtu SR v sume 46 002,60 Sk,

3/ na základe jej žiadosti zo dňa 31. júla 2008, ev. č. X., jej bol v zmysle oznámenia č. X. zo dňa 11. augusta 2008 poskytnutý príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne a chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov podľa § 60 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na celkový počet 4 zamestnancov, občanov so zdravotným postihnutím za apríl, máj a jún roku 2008, na základe uvedeného jej bol odsúhlasený dňa 19. septembra 2008 a následne vyplatený v celkovej výške 63 550 Sk z toho zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu 85 % v sume 54 017,50 Sk a 15 % zo štátneho rozpočtu SR v sume 9 532,50 Sk,

pričom zamestnancov v skutočnosti nikdy nechcela zamestnať v zmysle podmienok uzavretých v dohode a ani nezamestnávala, neoprávnene dokladovala evidenciu o zamestnaní týchto osôb, neodvádzala im výplatu v plnej výške a tieto sumy použila na iné účely ako sa zmluvne zaviazala, čím bola spôsobená škoda na vyplatených finančných príspevkoch v celkovej výške 1 265 798 Sk, pričom táto pozostáva z financií štátneho rozpočtu Slovenskej

republiky v objeme 951 099,10 Sk a finančných prostriedkov Európskych spoločenstiev v objeme 314 698,90 Sk.

V tejto trestnej veci je zároveň stíhaný aj V. D., a to za zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Trestného zákona a za zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák.

Obvinení Ing. M. R. a Z. R. boli vzatí do väzby uznesením sudcu pre prípravné konanie z 27. novembra 2008 pod sp. zn. BB-Tp 47/08, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. decembra 2008, sp. zn. 3 Tošs 35/2008.

Väzba u obvineného Ing. M. R. začala dňa 26. novembra 2008 od 11.32 hod. a u obvinenej Z. R. dňa 26. novembra 2008 od 12.55 hod. a obaja obvinení ju vykonávajú v Ústave na výkon väzby v Žiline.

Dňa 23. decembra 2008 obaja menovaní obvinení podali prostredníctvom svojho obhajcu žiadosť o prepustenie z väzby. Prokurátor tejto žiadosti nevyhovel a predložil vec s návrhom na rozhodnutie o žiadosti obvinených o prepustenie z väzby, so svojim stanoviskom, že s prepustením obvinených na slobodu nesúhlasí, pretože u obvinených bez akýchkoľvek pochybností trvajú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por., lebo z obsahu dôkazov zabezpečených v priebehu vyšetrovania vyplývajú nielen skutočnosti zakladajúce dôvodnosť podozrenia zo spáchania trestnej činnosti obvinenými, ale aj konkrétne konanie oboch obvinených, spočívajúce v ovplyvňovaní svedkov v snahe mariť vyšetrovanie.

Dňa 21. januára 2009 obhajca obvinených adresoval ako na Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry v Bratislave, tak aj Špeciálnemu súdu v Pezinku podanie označené ako žiadosť o prepustenie z väzby. Toto podanie je treba považovať ako súčasť pôvodnej žiadosti o prepustenie z väzby menovaných obvinených z 23. decembra 2008, keďže o pôvodnej žiadosti ešte nebolo rozhodnuté a aj z obsahu tohto podania je zrejmé, že obhajca obvinených apeluje na prednostné a urýchlené vybavenie tejto väzobnej veci. Keď toto podanie písal 19. januára 2009, vtedy ešte nebola vec predložená Špeciálnemu súdu v Pezinku, ale keď uvedené podanie došlo na špeciálny súd 21. januára 2009 už návrh prokurátora na rozhodnutie o žiadostiach obvinených o prepustenie z väzby bol doručený aj s vyšetrovacím spisom Špeciálnemu súdu v Pezinku dňa 20. januára 2009.

Sudca pre prípravné konanie nariadil vo veci verejné zasadnutie na 28. januára 2009, na ktorom si vypočul stanovisko obhajcu obvinených, ku ktorému sa obvinení pridali bez toho, aby niečo bližšie uviedli. Obhajca poukazoval na to, že už skutočnosť, že vyše mesiaca nebolo rozhodnuté o žiadosti obvinených o prepustenie z väzby, je takým priet'ahom vo veci, že to samo osebe odôvodňuje prepustenie obvinených z väzby. Upozornil taktiež na to, že súdu nebol predložený celý spisový materiál, pretože už boli medzičasom vypočutí ďalší svedkovia a predložil sudcovi pre prípravné konanie neoverené fotokópie zápisníc o výsluchoch svedkov, ku ktorým došlo od 15. januára 2009 do 22. januára 2009.

Prokurátor na verejnom zasadnutí zotrval na svojom stanovisku, že dôvody väzby naďalej trvajú a naznačil, aké úkony ešte treba vykonať, pričom, keďže úkony prípravného konania sa vykonávajú, nevidí v postupe vyšetrovateľa ani Úradu špeciálnej prokuratúry priet'ahy v konaní.

Sudca pre prípravné konanie dospel k záveru, že stále pretrváva vážne podozrenie, že obvinení mali spáchať skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie. Čo sa však týka dôvodnosti väzby obvinených videl zmenenú procesnú situáciu oproti stavu, keď boli obvinení vzatí do väzby a tiež že vyjadrenie Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na zamietnutie žiadosti obvinených nie je vôbec podložené argumentmi, ktoré by odôvodňovali ďalšie trvanie väzby oboch obvinených.

Vo svojom rozhodnutí sudca pre prípravné konanie uviedol, že vo veci boli do rozhodnutia súdu o žiadosti obvinených vypočutí viacerí svedkovia, a to v čase už po vznesení obvinenia. Potom vyjadrenie úradu špeciálnej prokuratúry v tom smere, že majú byť vypočutí svedkovia, ale zároveň bez uvedenia mien svedkov, bez uvedenia skutočností, na ktoré majú byť svedkovia vypočutí a bez uvedenia, ku ktorým čiastkovým konaniam, je veľmi neurčité, nepresvedčivé a úplne nedostatočné. Takéto paušálne vyjadrenie nemôže v tomto štádiu trestného stíhania odôvodňovať ďalšie trvanie väzby obvinených.

Zároveň vytkol aj to, že prokuratúra nedala súdu k dispozícii kompletný spisový materiál tak, ako to upravuje príslušné ustanovenie Trestného poriadku, aby súd mohol preskúmať nielen dôvodnosť žiadosti obvinených, ale aj to, či je vyjadrenie protistrany, v tomto prípade prokurátora, vôbec postavené na reálnej procesnej situácii. Nepredloženie kompletného spisového materiálu pre potreby súdu sa potom môže javiť aj ako istá účelovosť len pre to, aby boli obvinení naďalej držaní vo väzbe. Tento nedostatok však nemôže byť

podľa sudcu pre prípravné konanie na újmu obvinených, ale skôr ho treba hodnotiť v prospech obvinených tak, že ďalšie trvanie väzby nie je vôbec opodstatnené a zákonné.

Po tom, ako obhajca obvinených na verejnom zasadnutí predložil súdu fotokópie zápisníc svedeckých výpovedí trinástich svedkov, pričom prokurátor vo svojom vyjadrení nijako konkrétne neuviedol, ktorí ďalší svedkovia by mali byť vo veci ešte vypočutí a aké skutočnosti významné pre trestné konanie by mali byť z bližšie neoznačených svedkov zistené, je podľa sudcu pre prípravné konanie dostatočne odôvodnený záver, že ďalšie trvanie väzby obvinených je celkom nedôvodné a nesúladne s príslušným článkom Ústavy Slovenskej republiky a ustanovením Trestného poriadku o tom, že väzba môže trvať iba nevyhnutý čas.

Sudca pre prípravné konanie na základe toho dospel k záveru, že v tomto štádiu trestného stíhania už niet dôvodných obáv z toho, že obvinení budú pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie.

Proti uvedenému uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracoviska v Banskej Bystrici po jeho vyhlásení zahlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí sťažnosť prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky.

Prokurátor sťažnosť písomne odôvodnil podaním z 3. februára 2009 doručeným v ten deň Špeciálnemu súdu v Pezinku.

V sťažnosti prokurátor uviedol, že pokiaľ ide o výhrady k nepredloženiu kompletného vyšetrovacieho spisu, tento spis predložil vyšetrovateľ prokurátorovi 7. januára 2009 a z toho dôvodu logicky nemohli byť predložené súdu zápisnice o výsluchoch svedkov, ktorí boli vypočutí po uvedenom dátume. To, že ich predložil obhajca má logické vysvetlenie, keďže sa zúčastňoval týchto úkonov.

Pokiaľ sudca pre prípravné konanie mal výhrady k tomu, že návrh prokurátora na rozhodnutie o žiadostiach obvinených a vyjadrenie k trvaniu väzobných dôvodov sú veľmi neurčité, nepresvedčivé a nedostatočné, k tomu prokurátor uviedol, že pokiaľ prokurátor nevyhovel žiadostiam obvinených a dal návrh na rozhodnutie o nich súdu, Trestný poriadok

mu neukladá, aby svoj návrh odôvodnil rozsiahlo, vzhľadom k tomu, že sudca pre prípravné konanie má prihliadať len na tie okolnosti a zistenia nachádzajúce sa vo vyšetrovacom spise, ktoré majú základ v procesne vykonanom dokazovaní a sú významné pre záver o existencii niektorého z dôvodov väzby.

Vyšetrovanie, podľa prokurátora, prebieha vzhľadom k väzbe obvinených urýchlene, výsluchy svedkov sú podľa možností vykonávané dva dni v týždni po päť svedkov, čo svedčí o tom, že obvinení nie sú držaní vo väzbe účelovo. Z vyšetrovacieho spisu vyplýva, že od vznesenia obvinenia, okrem výsluchov obvinených, bolo do 29. januára 2009 vypočutých 35 svedkov, no aj napriek tomu sa ešte nepodarilo vypočuť všetkých, na ktorých obvinení mali neoprávnené poberať finančné prostriedky z Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v M. Okrem toho z výsluchov svedkov vyplynuli aj ďalší zamestnanci firiem, ktorí tam pracovali, či brigádnicky alebo v pracovnom pomere a potvrdzujú neprítomnosť osôb so zdravotným postihnutím na pracoviská.

Skutočnosti potvrdzujúce ovplyvňovanie svedkov obvinenými boli podľa prokurátora preukázané záznamami informačno-technických prostriedkov z novembra 2008, pričom prokurátor poukázal na to, že vyšetrovaním boli zaznamenané už aj zmeny vo výpovediach svedkov v prospech obvinených, oproti výpovediam z 30. novembra 2008 počas policajnej akcie. (Prokurátor mal zrejme na mysli 30. október 2008, čo vyplýva zo spisu, ale i z ďalšieho obsahu sťažnosti).

Prokurátor uviedol, že zo svedeckých výpovedí nachádzajúcich sa vo vyšetrovacom spise vyplýva, že je potrebné minimálne ešte vypočuť svedkov V., Ď., J. a H., ktorí sa ospravedlnili k úkonom. Taktiež je možné zistiť zo správy Sociálnej poisťovne M., že vo firme R. M. pracovalo ďalších 20 pracovníčok za obdobie od roku 2006 až doposiaľ a niektorí svedkovia ako napr. C., F. a ďalší pracujú v zahraničí a ich výsluch bude možné zrealizovať až po návrate na územie Slovenskej republiky.

Ďalej prokurátor dodal, že z bankových inštitúcií boli vyžiadané kamerové záznamy z výberov finančných hotovostí u zainteresovaných zamestnancov. Na vyžiadanie boli však doteraz zaslané len záznamy zo S. v B. Okrem toho je potrebné naďalej vyhodnocovať výpisy z účtov, pričom z nich priebežne vyplýva potreba vykonať výsluchy ďalších svedkov, ktorí by

mohli byť ovplyvnení, pretože tieto osoby sú priamo naviazané pracovným pomerom na rodinu obvinených R.

Prokurátor namietal argumentáciu sudcu pre prípravné konanie, že odo dňa 30. októbra 2008, kedy malo dôjsť zo strany obvinených k ovplyvňovaniu jednotlivých svedkov, uvedení svedkovia, ako aj ďalší už boli do rozhodovania súdu o žiadosti obvinených vypočutí, a to v čase už po vznesení obvinenia. Prokurátor v tej súvislosti, pokiaľ ide o dôvod kolúznei väzby poznamenal, že zákon nerozlišuje ovplyvňovanie svedkov, ktorí už podali výpoveď alebo ešte nie.

Napokon prokurátor uviedol, že pri tejto intenzite a bez prietáhov, ako doteraz, by vyšetrovanie v predmetnej veci mohlo skončiť pravdepodobne v mesiaci apríl 2009. Skoršie ukončenie, vzhľadom na množstvo procesných úkonov a ich obsah, nie je možné očakávať.

Z týchto dôvodov prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenie a aby ponechal obvinených vo väzbe z rovnakých dôvodov § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dal možnosť obvineným, aby sa prostredníctvom svojho obhajcu vyjadrili k sťažnosti prokurátora.

Obhajca obvinených v stanovenej lehote predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky vyjadrenie k odôvodneniu sťažnosti prokurátora.

Vo vyjadrení prostredníctvom obhajcu obvinení uviedli, že dôvody väzby pominuli, lebo vyšetrovateľ vypočul svedkov, ktorí mali byť ovplyvňovaní, resp. ktorí mohli byť ovplyvňovaní. Poukázali na to, že prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry aj pri odôvodňovaní sťažnosti musel vedieť, že dokonca aj svedkovia, ktorých uvádza, ešte neboli vypočutí, konkrétne Ing. J., V., Ď. mali byť vypočutí a v skutočnosti aj boli vypočutí v dňoch 3. februára 2009 (Ing. J.) a 5. februára 2009 (V. a Ď.). O nedôslednosti prokurátora pri zdôvodňovaní sťažnosti má svedčiť to, že svedok H. bol zamestnaný a jeho svedecká výpoveď sa vzťahuje k obvinenému D. a nie k ním.

Sú toho názoru, že prokurátor vážne porušil svoje povinnosti, keď nepredložil súdu celý a kompletný spisový materiál, pričom neobstojí tvrdenie prokurátora, že táto zákonná povinnosť sa vzťahuje na stav spisového materiálu v čase, keď ho predkladá súdu so svojim stanoviskom, že nevyhovie žiadosti obvinených o prepustenie z väzby, lebo súd alebo sudca pre prípravné konanie, musí mať k dispozícii celý spisový materiál v stave ku dňu rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby.

Tvrdenie prokurátora o bližšie neurčenej skupine osôb, ktoré by ešte mohli byť vypočuté, nemôže podľa nich obstať, lebo vždy musia existovať konkrétne dôvody na vyslovenie záveru, že ešte existujú svedkovia, ktorí by mohli byť vypočutí, ale v danom prípade to tak nie je a tvrdenia prokurátora sú hypotetické a ničím nepodložené.

Napokon bolo vo vyjadrení poukázané na to, že ku kontaktom so svedkami malo dôjsť len 30. októbra 2008 a od toho dňa až do 26. novembra 2008 so žiadnymi svedkami nekomunikovali tak, že by to bolo možné považovať za ovplyvňovanie alebo marenie vyšetrovania. Opäť bolo poukázané na zdĺhavosť konania prokurátora o ich žiadosti, keď prokurátor nekonal asi 29 dní, čo považujú za neodôvodnený priet'ah v konaní zo strany prokurátora.

Žiadali preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosť prokurátora zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade sťažnosti prokurátora preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia a konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť je dôvodná.

Podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie.

V predmetnom prípade doterajšie výsledky vyšetrovania zatiaľ nerozptyľujú vážne podozrenie, že sa skutky, pre ktoré bolo vznesené obvinenie stali, tieto skutky majú znaky trestného činu (teraz nie je otázkou súdu zaoberať sa právnou kvalifikáciou, napr. z pohľadu

časovej pôsobnosti trestných zákonov) a zároveň treba dodať, že sú vážne dôvody na podozrenie, že skutky spáchali obvinení. Otázka v akom rozsahu, je predmetom dokazovania.

Z obsahu dôkazov, ktoré boli doteraz nazhromaždené a sú zadokumentované, je evidentné, že pre preukázanie, či obvinení neoprávnene poberali nenávratné finančné prostriedky na zdravotne postihnuté osoby a v akom rozsahu, je mimoriadne dôležité zistenie, či také osoby pracovali na pracoviskách vo firmách obvinených alebo nie a ak áno koľko ich bolo a či pracovali v takom rozsahu ako deklarovali obvinení dokladmi.

Z tohto pohľadu je to dokazovanie náročné, nepochybne si vyžadujúce aj opakovanie výsluchov svedkov, za účelom objasnenia nezrovnalosti, čo sa už aj ukázalo potrebným a nevylučuje sa aj možnosť konfrontácii medzi nimi.

Z priebehu vyšetrovania vyplýva, že sa počet osôb, ktorých výsluch sa ukazuje byť potrebným, rozširuje. Napokon v samotnom priebehu konania o žiadosti obvinených sa to ukázalo. Veď aj po predložení návrhu prokurátora sudcovi pre prípravné konanie na rozhodnutie o žiadosti obvinených, ktorej prokurátor nevyhovelo sa vykonávali výsluchy svedkov, ba bolo tak aj po rozhodnutí sudcu od 28. januára 2009.

Najvyšší súd si vyžiadal od prokurátora doplňujúci spisový materiál a z dodatku, ktorý mu bol predložený sú tieto skutočnosti zistiteľné. Zjavné je aj to, čo uviedol prokurátor v sťažnosti, že dokazovanie prebieha kontinuálne, že pravidelne sa vykonávajú výsluchy svedkov a že na základe dožiadaní majú bankové subjekty predložiť účty, ktoré môžu mať vzťah k danej veci a takéto výpisy z účtov z bánk aj dochádzajú. Z dodatku vyšetrovacieho spisu je zrejmé, že vo vzťahu k obvineným R. a osobám, ktoré mali zamestnávať, došli výpisy nielen zo S., ale aj zo V.

Pokiaľ boli vyžiadané aj kamerové záznamy z bánk o výberoch z účtov, je opodstatnená argumentácia prokurátora v sťažnosti, že na základe týchto dôkazov a tiež vyhodnocovania výpisov z účtov vyvstáva potreba vykonať výsluchy ďalších svedkov, ale ešte konkrétnejšie sa javí potreba opätovného vypočutia tých svedkov, na ktorých mená boli účty vedené, ako sa to ukázalo pri výsluchu svedkyne Z. K., čo vyplýva z dodatku vyšetrovacieho spisu, v ktorom je zadokumentovaný výpis z účtu V. v B. na meno tejto osoby a zápisnica o opätovnom výsluchu menovanej svedkyne.

Pokiaľ obhajoba namietala, že svedkovia Ing. J., V., Ď. už boli vypočutí a že výpoveď svedka H. sa vzťahuje k obvinenému D. a nie R., je skutočnosťou, že boli vypočutí, ale pri podávaní odôvodnenia sťažnosti prokurátora 3. februára 2009 výsluch svedkov V. a Ď. ešte nebol uskutočnený, lebo k nemu došlo 5. februára 2009. To však nič nemení na skutočnosti, že niektorí svedkovia, ktorých uvádza prokurátor, pre pobyt v zahraničí ešte neboli vypočutí a že vyvstáva aj potreba opakovaných výsluchov svedkov na objasnenie závažných skutočností z vyššie naznačených dôvodov.

K námietke obvinených k sťažnosti, že výsluch svedka H. sa nevzťahoval k obvineným R., ale k obvinenému D., treba poznamenať, že to nič nemení na nutnosti vykonávania tých dôkazov, ktoré naznačil prokurátor, lebo aj po výsluchoch svedkýň V. a Ď., nie je stav taký, že by dokazovanie aj výsluchmi svedkov bolo ukončené. K tejto námietke sa žiada dodať iba poznámku, že i obvinení prostredníctvom obhajcu sudcovi pre prípravné konanie predkladali kópie zápisníc o výsluchoch svedkov na dôkaz, že už boli vypočutí, ale značná časť z nich sa týkala obvineného D. a nie obvinených R.

Všetky tieto skutočnosti považuje najvyšší súd za potrebné uviesť preto, lebo zisťuje, že dôkazná situácia a stav vyšetovania nie sú také, že by už nebolo potrebné vykonať ďalšie svedecké a iné dôkazy a že by obvinení už nemali na koho pôsobiť alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie.

Skutočnosť, že obvinení konali spôsobom znamenajúcim ovplyvňovanie svedkov je nepochybná. Po tom ako boli odtajnené výsledky použitia informačno-technických prostriedkov a obhajcovi boli dňa 22. januára 2009 dané k dispozícii kópie záznamov telefonických hovorov a ich prepisy, nepochybňuje túto skutočnosť, že sa tak stalo 30. októbra 2008, ani obhajoba. Podstata jej námietok vlastne spočíva v tom, že už niet koho ovplyvňovať, a preto nie je dôvod ďalšieho trvania väzby obvinených.

Z vyššie uvedených zistení z obsahu spisového materiálu vyplýva, že to tak nie je. Uplatnenie ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. má zabrániť tomu, aby obvinení konali spôsobom v tomto ustanovení predpokladanom. Obvinení však takto už aj konali a správne poukázal prokurátor na to, že z naznačeného pohľadu nemožno rozlišovať svedka, ktorý bol vypočutý už po vznesení obvinenia, alebo od začatia trestného stíhania po vznesenie

obvinenia, alebo svedka, ktorý ešte vôbec nebol vypočutý. Pôsobenie nemožno vylúčiť na ktoréhokoľvek z nich a obava z pôsobenia s cieľom ich ovplyvnenia sa môže vzťahovať na ktoréhokoľvek z nich, pokiaľ ich ďalší výsluch už nie je vylúčený.

Je nesprávne také stanovisko k otázke kolúznej väzby, že keď už bol svedok, na ktorého mal obvinený pôsobiť spôsobom predpokladaným v § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. vypočutý, že tým zaniká dôvod väzby. To by prichádzalo do úvahy len vtedy, ak už všetci svedkovia boli vypočutí a už niet nikoho, na koho by obvinení mohli pôsobiť v smere marenia objasňovania závažných skutočností pre trestné stíhanie. Taký stav v predmetnej veci vonkoncom nebol v čase podávania žiadosti obvinených o prepustenie z väzby 23. decembra 2008, ani v čase podania návrhu prokurátora sudcovi pre prípravné konanie 20. januára 2009 a takisto nie pri rozhodovaní sudcu pre prípravné konanie a rovnako nie pri rozhodovaní odvolacieho senátu súdu vyššieho stupňa.

Podstatnú časť dôvodov napadnutého uznesenia a aj námietok obvinených k sťažnosti prokurátora zaberajú okolnosti nepredloženia úplného spisového materiálu, čo malo podľa odôvodnenia napadnutého uznesenia zaväziť u sudcu pri jeho rozhodnutí o prepustení obvinených z väzby. Najvyšší súd preto považuje za potrebné uviesť k tomu nasledovné.

Podľa ustanovenia § 72 ods. 4 Tr. por. (v jeho znení platnom a účinnom v čase podávania návrhu prokurátora i rozhodovania sudcu pre prípravné konanie, ale v podstate, pokiaľ ide o návrhy prokurátora, aj podľa jeho súčasného znenia účinného od 1. februára 2009) po vzatí do väzby obvineného bolo treba aj k všetkým ďalším žiadostiam a návrhom o väzbe pripojiť originál alebo orgánom činným v trestnom konaní overený rovnopis celého doposiaľ získaného spisového materiálu s očíslovanými listami a s prehľadom obsahu spisu.

Z tohto znenia citovaného ustanovenia vyplýva, že pri podávaní návrhu prokurátora na rozhodnutie o väzbe je celým doposiaľ získaným spisovým materiálom ten spisový materiál, ktorý bol nazhromaždený do času podávania návrhu na rozhodnutie o väzbe a musí byť očíslovaný od prvej strany až po poslednú týkajúcu sa posledného úkonu. V danom prípade to teda bolo ku dňu 20. januára 2009. Vtedy je zaznamenané doručenie návrhu prokurátora súdu aj s vyšetrovacím spisom.

Od toho času, keď návrh dôjde súdu, do rozhodnutia sudcu o väzbe však môžu prebiehať ďalšie vyšetrovacie úkony a môže sa ukázať, že menia dôkaznú situáciu aj vo vzťahu k otázke väzby obvinených.

Pre rozhodnutie sudcu je relevantný stav v čase rozhodovania. Musí vychádzať z toho, aký je stav vyšetrovania a dôkazná situácia v čase, keď má o väzbe rozhodnúť, pretože ako orgány činné v trestnom konaní, tak aj sudca pre prípravné konanie (u toho je limitované, kedy tak koná) a súd sú povinné v **každom období** trestného stíhania skúmať, či dôvody väzby trvajú alebo či sa zmenili.

Sudca pre prípravné konanie sa musí tiež opierať o objektívne zistené skutočnosti do času jeho rozhodnutia. Pokiaľ teda zistil, že spisový materiál, ktorý mu bol doručený nie je úplný, čomu nasvedčovali kópie zápisníc o výsluchoch svedkov, ktoré mu predložil obhajca, mal urobiť potrebné opatrenia smerujúce k tomu, aby mu boli doručené ostávajúce časti spisového materiálu.

Prokurátor v danej veci argumentoval, že jemu bol vyšetrovací spis na rozhodnutie o žiadosti obvinených doručený 7. januára 2009. Bolo jeho povinnosťou zabezpečiť a predložiť tú časť spisového materiálu, s tými úkonmi, ktoré boli vykonané od 7. januára 2009 do 20. januára 2009, kedy podával návrh na rozhodnutie o väzbe.

Z dodatku vyšetrovacieho spisu, ktorý si zadovážil najvyšší súd, vyplýva, že vo veci boli vykonávané úkony trestného konania, a to výsluchy svedkov od 8. do 20. januára 2009. Aj po tomto dátume, teda od času, keď návrh na rozhodnutie o väzbe došiel súdu, boli vykonávané ďalšie úkony, a to výsluchy obvinených dňa 21. januára 2009 a výsluchy svedkov od 22. januára 2009 do 5. februára 2009.

Bolo preto vecou sudcu pre prípravné konanie zadovážiť si doplnenú časť spisového materiálu s úkonmi, ktoré sa vykonali vo veci do jeho rozhodovania. Sudca pre prípravné konanie tak neurobil. Z príslušnej časti spisu Špeciálneho súdu v Pezinku nevyplýva, že by žiadal orgány činné v trestnom konaní o ich doručenie. V podstate rozhodol bez náležitého zistenia všetkých skutočností významných pre rozhodnutie.

Keďže, ako už bolo naznačené, neboli ešte vykonané všetky dôkazy, ani pokiaľ ide o výsluchy svedkov, a pretrváva dôvodná obava, že by obvinení mohli na svedkov pôsobiť

alebo inak mať objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, dôvody ich väzby naďalej trvajú.

Vzhľadom k charakteru ich konania, ktorým sa snažili ovplyvňovať svedkov a povahu predmetnej veci, nebolo by možné ani uspokojiť sa so sľubom obvinených na nahradenie väzby.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhovel sťažnosti prokurátora, zrušil napadnuté uznesenie a rozhodol vo veci sám tak, že žiadosť obvinených o prepustenie z väzby zamietol, s tým že ich ponecháva vo väzbe z dôvodu § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por., pre ktorý boli do väzby vzatí.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 11. februára 2009

JUDr. Milan K a r a b í n, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Monika Ivančíková